

SusiLIFE-hankkeen medianäkyvyys ja toimittajien kokemukset hankkeesta

Raportti, kesäkuu 2025

Iina Ala-Kurikka

© Katja Ronkainen

Tiivistelmä

Raportti tarkastelee SusiLIFE-hankkeen (2019–2025) mediaviestintää ja sen vaikutuksia susista käytävään julkiseen keskusteluun Suomessa. Hanke edisti ihmisen ja suden rinnakkaiseloä sekä viesti susista aktiivisesti medialle tarjoamalla tutkittua tietoa ja näkökulmia rinnakkaiseloon. Raportissa arvioidaan viestinnän tavoitteiden toteutumista, medianäkyvyyttä, uutisoinnin teemoja sekä toimittajien kokemuksia hankkeen viestinnästä.

SusiLIFE julkaisi 30 mediatiedotetta ja järjesti yhdeksän mediatilaisuutta eri puolilla Suomea, joihin osallistui yhteensä 135 toimittajaa. Raportin aineisto koostuu suomen- ja ruotsinkielisestä verkkouutisoinnista, painetun median poiminnoista sekä kahdeksan toimittajan haastatteluista.

Mediaseurannan mukaan susista uutisoitiin vuosina 2019–2024 lähes 16 000 kertaa, ja SusiLIFE-hanke mainittiin nimeltä 944 artikkelissa. Hankkeen näkyvyys painottui paikallisiin ja alueellisiin lehtiin, erityisesti Varsinais-Suomessa, Pohjois-Savossa, Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Hankkeen järjestämiä mediatilaisuuksia pidettiin hyödyllisinä erityisesti verkostoitumisen, uusien näkökulmien ja taustatiedon kannalta. Useat toimittajat arvostivat myös hankkeen asiantuntijoiden saavutettavuutta ja neutraalia, faktapohjaista lähestymistapaa. Haastatteluissa toivottiin viestinnän jatkuvan myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Hanke sai vähiten näkyvyyttä Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnissa. Myös ruotsinkielinen viestintä ei saavuttanut yhtä laajaa mediahuomiota kuin suomenkielinen. Ruotsinkielisen viestinnän olisi tullut olla räätälöidymppä nimenomaan ruotsinkielisiä alueita koskevaksi.

Viestintästrategian tavoitteet täyttyivät pääosin: hankkeesta ja sen teemoista uutisoitiin laajasti, toimittajille tarjottiin ajankohtaista tietoa, ja tilaisuudet koettiin pääosin onnistuneiksi. Eniten huomiota saivat konkreettiset aiheet kuten eräpartio, DNA-näytekerykset ja vahinkojen ennaltaehkäisy.

Toimittajien mukaan SusiLIFE-hankkeella oli kohtalainen vaikutus susikeskusteluun mediassa. Hanke toi keskusteluun uusia ääniä, rauhoitti vastakkainasettelua ja toimi rakentavana, neutraalina tahona. Viestinnän kautta avautui toimittajille reittejä uusien juttuaiheiden ja haastateltavien löytämiseen. Yhteistyö median ja asiantuntijoiden välillä vahvistui.

SusiLIFE-hanketta toteuttivat Luonnonvarakeskus (koordinaattori), Suomen riistakeskus, Metsähallitus, Itä-Suomen poliisilaitos ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri. Hanke sai rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta (LIFE BOREALWOLF, LIFE18 NAT/FI/000394). Hanketta rahoittivat lisäksi maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö ja toteuttavat organisaatiot. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry rahoitti kotieläinten suojaamista ja vahinkojen ennaltaehkäisyä koskevia toimenpiteitä.

Raportin on tuottanut SusiLIFE-hanke. Hanke on täysin vastuussa tuottamastaan sisällöstä. Euroopan komissio tai CINEA eivät ole vastuussa aineistosta tai aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Summary

The report examines the media communications of the LIFE BOREALWOLF project (2019–2025) and its impact on public discourse surrounding wolves in Finland. The project promoted coexistence between humans and wolves, actively communicating with the media and providing research-based information and perspectives. The report evaluates the achievement of communication objectives, media visibility, themes in reporting, and journalists' experiences of the project's communication.

LIFE BOREALWOLF published 30 press releases and organized nine media events across Finland, attended by a total of 135 journalists. Source material includes Finnish and Swedish online news coverage, excerpts from print media, and interviews with eight journalists.

According to media monitoring, wolves were reported on nearly 16,000 times, and the LIFE BOREALWOLF project was mentioned by name in 944 articles. The project's visibility was concentrated in local and regional newspapers, particularly in Southwest Finland, Northern Savonia, Kainuu, and Northern Ostrobothnia.

The media events were considered especially useful for networking, gaining new perspectives, and background information. Several journalists also appreciated the accessibility of the project's experts and the neutral, fact-based approach. In interviews, many expressed a wish that communication would continue even after the project ends.

The project received the least visibility in the regions of South Ostrobothnia, Ostrobothnia, and Central Ostrobothnia. The Swedish-language communication did not receive as much media attention as the Finnish-language communication. Communication in Swedish should have been more tailored to the needs of Swedish-speaking areas.

The communication strategy's goals were mostly achieved: the project and its themes were widely reported, journalists were provided with timely information, and the events were largely seen as successful. The most attention was drawn by concrete topics such as police and game warden patrol, DNA sampling, and livestock damage prevention.

According to the journalists, the LIFE BOREALWOLF project had a moderate impact on the media discussion about wolves. The project brought new voices into the debate, eased polarization, and acted as a constructive, neutral party. Its communication opened up new avenues for journalists to find story ideas and interviewees. Collaboration between the media and experts was strengthened.

Beneficiaries to the LIFE BOREALWOLF project, coordinated by the Natural Resources Institute Finland (Luke), were the Finnish Wildlife Agency, Metsähallitus (Parks & Wildlife Finland), the Eastern Finland Police Department and the Uusimaa district of the Finnish Association for Nature Conservation. The project received funding from the EU LIFE programme (LIFE18 NAT/FI/000394). Other financiers were the Ministry of Agriculture and Forestry, the Ministry of the Environment and all implementing organisations. The Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK) funded actions which prevent losses and protect domestic animals.

This report has been compiled by the LIFE BOREALWOLF project. Project beneficiaries take full responsibility for the produced materials. European Commission or the CINEA is not responsible for materials or any use that may be made of the information the website contains.

Sisällys

1. Johdanto.....	5
1.1. Mediaviestintä SusiLIFE-hankkeessa	5
1.2. Raportin aineisto.....	7
2. Tulokset: SusiLIFE-hankkeen medianäkyvyys	8
2.1. Eniten näkyvyyttä saaneet hankkeen teemat	10
3. Tulokset: Toimittajien näkemykset SusiLIFE-hankkeen mediaviestinnästä ja susikeskustelusta mediassa	12
3.1. SusiLIFE-hankkeen tunnettuus toimittajien keskuudessa.....	12
3.2. Kokemukset SusiLIFE-hankkeen järjestämisestä mediatilaisuuksista.....	13
3.3. Toimittajien kokemat muut hyödyt hankkeesta	14
3.4. SusiLIFE-hankkeen vaikutukset julkiseen mediakeskusteluun susista	17
3.5. Mediakeskustelu susista	17
4. Johtopäätökset.....	19
4.1. Suositukset	20
Liite 1: Haastattelukysymykset toimittajille.....	21

1. Johdanto

Hyvin harva suomalainen on kohdannut suden, mutta lähes jokainen on lukenut sudesta uutisen. Tiedotusvälineet ovat merkittäviä tietolähteitä kansalaisille.

Susiaiheet uutiset muokkaavat mielikuviamme lajista, sen käyttäytymisestä ja levinneisyydestä. Media ei ole vain tiedonvälittäjä vaan myös aktiivinen toimija susikeskustelun kentällä. Toimittajien journalistiset valinnat suunnittelusta toteutukseen ohjaavat mediakeskustelua ja antavat näkyvyyttä yksille teemoille enemmän kuin toisille. Näkökulmat muodostuvat tietynlaisten suden suojelun ongelmien ja ratkaisujen kehysten esilläpidosta, sanavalinnoista ja haastateltavien lausunnoista, ja ne maalaavat mielikuvia sudesta ja rinnakkaiselosta susireviireillä.

SusiLIFE-hanke käynnistyi lokakuussa 2019 tavoitteenaan kohentaa ihmisen ja suden rinnakkaiseloja Suomessa. Vaikka susien määrä on hankkeen aikana kasvanut, se on edelleen verrattain pieni. Muutamasta sadasta susiyksilöstä on kirjoitettu suomalaisissa verkkomedioissa vajaan kuuden vuoden aikana yhteensä 15 782 artikkelia. Se tarkoittaa keskimäärin 50 sudesta kertovaa uutista joka viikko.

Kansalaiset myös luottavat mediaan tiedonlähteenä. Hankkeessa tehdyn kansalaiskyselyn mukaan 73 prosenttia poronhoitoalueen eteläpuolella asuvasta aikuisväestöstä pitää Ylen uutisia melko tai erittäin luotettavana susitiedon lähteenä.¹

Raportti kokoaa SusiLIFE-hankkeessa tehtyä mediaviestintää ja tarkastelee sen tuloksia, näkyvyyttä ja mahdollista vaikuttavuutta.

Katsaus vastaa seuraaviin kysymyksiin:

1. Saavutettiin hankkeen mediaviestinnän tavoitteet?
2. Kuinka paljon näkyvyyttä SusiLIFE-hanke sai mediassa?
3. Mitkä teemat nousivat uutisiin?
4. Miten susista kirjoittavat toimittajat ovat kokeneet SusiLIFE-hankkeen mediaviestinnän ja yhteistyön?
5. Onko toimittajien mukaan hankkeella ollut vaikutus susista käytävään julkiseen keskusteluun mediassa?
6. Saavutettiin hankkeen mediaviestinnän tavoitteet?

1.1. Mediaviestintä SusiLIFE-hankkeessa

SusiLIFE-hankkeen tavoite oli tuoda mediaan lisää tutkittua tietoa sudesta ja tarjota toimittajille monipuolisia näkökulmia ja uusia ääniä keskusteluun susista. Hankkeen viestintästrategiassa määriteltiin kolme laadullista mittaria, joihin hankkeen tulisi ylittää onnistuakseen:

¹ Pellikka, J. & Ala-Kurikka, I. 2024. Kansalaiset ja susi. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 96/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 49 s. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-989-5>

- Hankkeen etenemisestä ja tuloksista uutisoidaan säännöllisesti valtakunnallisissa ja paikallisissa medioissa sekä aikakausi-, ammatti- ja harrastuslehdissä.
- Paikallismediat uutisoivat tavoista ennaltaehkäistä suden aiheuttamia vahinkoja.
- Toimittajille järjestetyt tapahtumat keräävät osallistujia, ja osallistujien palaute tapahtumista on hyvää.

Mediaviestinnän tärkeimmät työkalut olivat perinteiset tiedotteet ja toimittajille järjestetyt tilaisuudet. Näiden lisäksi hankkeessa tuotettiin toimittajille kohdennettuja tietopaketteja.

Mediaa palveltiin myös rakentamalla hankkeen viestinnän ja asiantuntijoiden suhteita toimittajiin lähettämällä uutisvinkkejä ja vastaamalla haastattelupyyntöihin nopeasti. Toimittajille annetuissa vastauksissa hyödynnettiin monialaisesti hankepartnerien osaamista ja asiantuntemusta, ja toimittajille tarjottiin haastateltavia esimerkiksi niin poliisista kuin Luonnonvarakeskuksestakin ja myös susireviireiltä elinkeinoharjoittajista tai vapaaehtoistoimijoista.

1.1.1. Mediatilaisuudet

SusiLIFE-hankkeessa järjestettiin yhdeksän (9) mediatilaisuutta, joista kolme järjestettiin etäyhteydellä ja kuusi kasvokkain (Taulukko 1). Toimittajat kutsuttiin kerran vuodessa kenttämatkalle susireviirille tai reviirin läheisyyteen. Sijainti vaihteli eri puolilla poronhoitoalueen eteläpuolista Suomea, jotta tilaisuudet tavoittaisivat eri toimittajia kunakin vuonna. Mediatilaisuuksien järjestelyistä vastasi Metsähallitus, mutta hankkeen viestintäryhmä ja asiantuntijat eri organisaatioista olivat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa mediatilaisuuksia.

Yhteensä hankkeen mediatilaisuuksiin osallistui **135 toimittajaa**. Mediatilaisuuksissa on ollut parhaimmillaan yli 30 osallistujaa, erityisesti etäyhteydellä järjestetyissä. Kasvokkaisista tilaisuuksista suosituin oli Laitilan tilaisuus vuonna 2023, ja paikalle saapui 12 toimittajaa. Vähiten osallistujia (neljä toimittajaa) oli Seinäjoen mediatilaisuudessa 2020, koska samana päivänä Suomessa uutisoitiin laajasti koronaviruksen leviämisestä.

Hankkeen omien mediatilaisuuksien lisäksi hankkeen väki auttoi riistahallinnon muiden mediatilaisuuksien suunnittelussa ja piti niissä puheenvuoroja.

Taulukko 1: Hankkeen järjestämät mediatilaisuudet

Päivämäärä	Paikka	Teemat
12.3.2020	Seinäjoki	Susien käyttäytyminen ja vahinkojen ennaltaehkäisy
3-4.11.2021	Lieksa, Ruunaa	Karkotinlaitteet, eräpartion työ, DNA-näytekeräys ja susi mediassa
31.3.2022	Etätilaisuus	Uudet menetelmät kotieläinten suojaamiseen ja DNA-näytekeräyksen tilanne edeltävänä talvena

30.8.2022	Björkö	Hanke puolivälissä: mitä on saatu aikaan, susikanta ja sen kehitys alueella, susiasenteet ja uutisointi, kotieläinten suojaus
9.2.2022	Karjaa, Raasepori	Kaksikielinen yleisötilaisuus susista
30.3.2023	Etätilaisuus	Eräpartion kuulumisia, petoyhdyshenkilöverkoston toiminta, ajankohtaista DNA-näytekeräyksestä
23.11.2023	Laitila	Ajankohtaista sudesta Lounais-Suomessa
20.2.2024	Etätilaisuus	Vapaaehtoistyö susi- ja suurpetoiheissa
10.12.2024	Siilinjärvi	Kysely kansalaisten susiasenteista, metsästyskoirien susisuojausliivit, eräpartion työn päättymisen

1.1.2. Tiedotteet

Hankkeessa julkaistiin vuoden 2024 loppuun mennessä yhteensä 30 tiedotetta. Tiedotteita laadittiin hankkeen jokaisesta kuudesta pääteemasta. Suurin osa tiedotteista julkaistiin SusiLIFE-hankkeen nimissä, mutta jonkin verran hanketeemoista tiedotettiin myös partneriorganisaatioiden tileiltä. Esimerkiksi suden DNA-näytekeräyksen tuloksista tiedotettiin Luonnonvarakeskuksena ja puolestaan petoyhdyshenkilöiden verkkokurssista Suomen riistakeskuksena.

1.2. Raportin aineisto

Susia koskevat uutiset suomalaisissa medioissa

Katsaus koskee suomen- ja ruotsinkielistä verkkouutisointia suomalaisissa medioissa ja tietyin rajauksin painettua mediaa. Vuosina 2019–2023 Luonnonvarakeskuksen mediaseurannan toimitti Liana Technologies Oy. Palvelusopimuksen päätyttyä Luonnonvarakeskus siirtyi Retriever Oy:n tarjoaman mediaseurannan pariin kesällä 2023. Yritysten välillä on eroja siinä, mitä medioita sopimukseen on kuulunut. Erot koskevat enimmäkseen painettua mediaa ja pieniä paikallislehtiä sekä joitain aikakausi- ja ammattilehtiä. Molemmat palvelut ovat sisältäneet eniten susista kirjoittavat mediat.

Televisio- tai radiosisällöt eivät sisältyneet mediaseurantaan.

Toimittajien haastattelut

Hankkeen viestintävastaava haastatteli kahdeksaa (8) toimittajaa maaliskuun 2025 aikana. Kutsu lähetettiin 16 toimittajalle, jotka olivat osallistuneet hankkeen medialle järjestämiin tilaisuuksiin tai jotka olivat muutoin olleet hankkeen viestintään tai asiantuntijoihin yhteydessä. Toimittajat olivat siis jossain määrin tutustuneet hankkeeseen ja sen sisältöön.

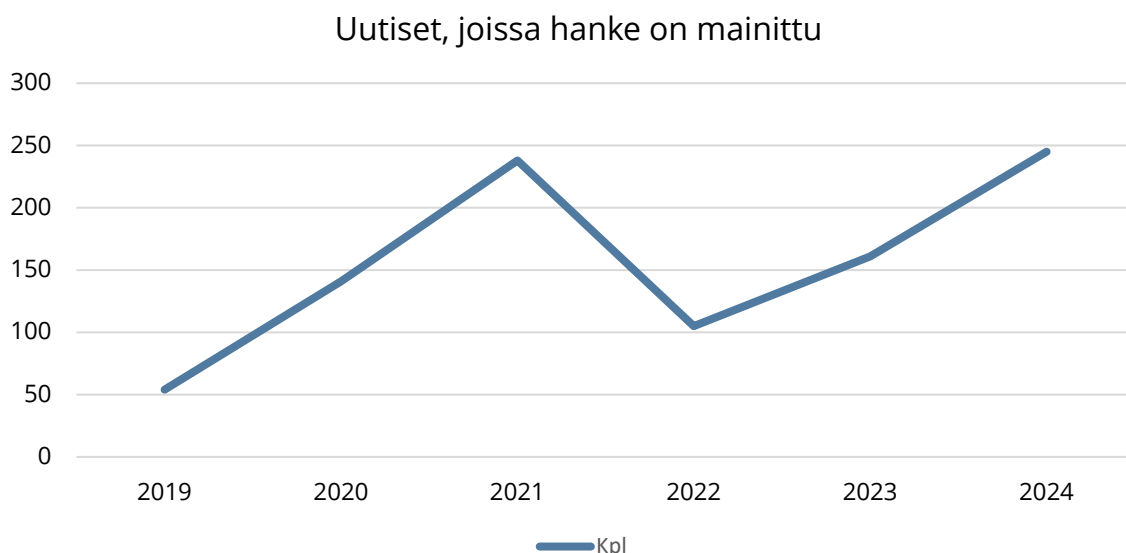
Toimittajat kutsuttiin lyhyeen SusiLIFE-hankkeen mediatyötä kartoittavaan puhelinhaastatteluun. Haastattelukysymykset löytyvät liitteestä 1. Haastattelun kesto vaihteli 15 minuutista tuntiin.

Haastatteluun osallistuvat edustivat seuraavia medioita: Helsingin Sanomat (2 haastateltavaa), Kaleva, Karjalainen, Maaseudun Tulevaisuus, Metsästys ja Kalastus, MTV3 ja Yleisradio. Haastateltavista kaksi oli hiljattain vaihtanut työpaikkaa mediasta toiseen, joten he toivat vastauksissaan esiin myös asioita edellisen työnantajansa näkökulmasta. Haastatteluaineistossa ovat edustettuna suurin osa aktiivisimmista susiuutisia julkaisevista kotimaisista medioista.

2. Tulokset: SusiLIFE-hankkeen medianäkyvyys

SusiLIFE-hanke mainittiin nimeltä mediaseurantaan kuuluvissa suomalaisissa tiedotusvälineissä vuosina 2019–2024 yhteensä **944 artikkelissa**. Se tarkoittaa keskimäärin kolmea uutista joka viikko. Hankkeen näkyvyydessä on ollut eroja vuosien välillä (kuva 1). Eniten hankkeesta julkaistiin uutisia vuosina 2021 ja 2024. Hankkeesta kirjoitettujen uutisten määrä mukailee yleistä susiuutisten määrää: vuosi 2022 oli muita vuosia hiljaisempi.

Vuonna 2021 alkuvuodesta käytiin voimakasta poliittista keskustelua suden metsästyksestä ja kiinnostus suden DNA-näytekeräystä kohtaan oli suurta. Vuoteen 2024 puolestaan sisältyi merkittäviä SusiLIFE-hankkeen toimenpiteitä, kuten metsästyskoirien susisuojaaliivin testauksen käynnistyminen, ja kysely kansalaisten asenteista susia kohtaan. Lisäksi susista ylipäättään uutisoitiin vuonna 2024 aktiivisesti.

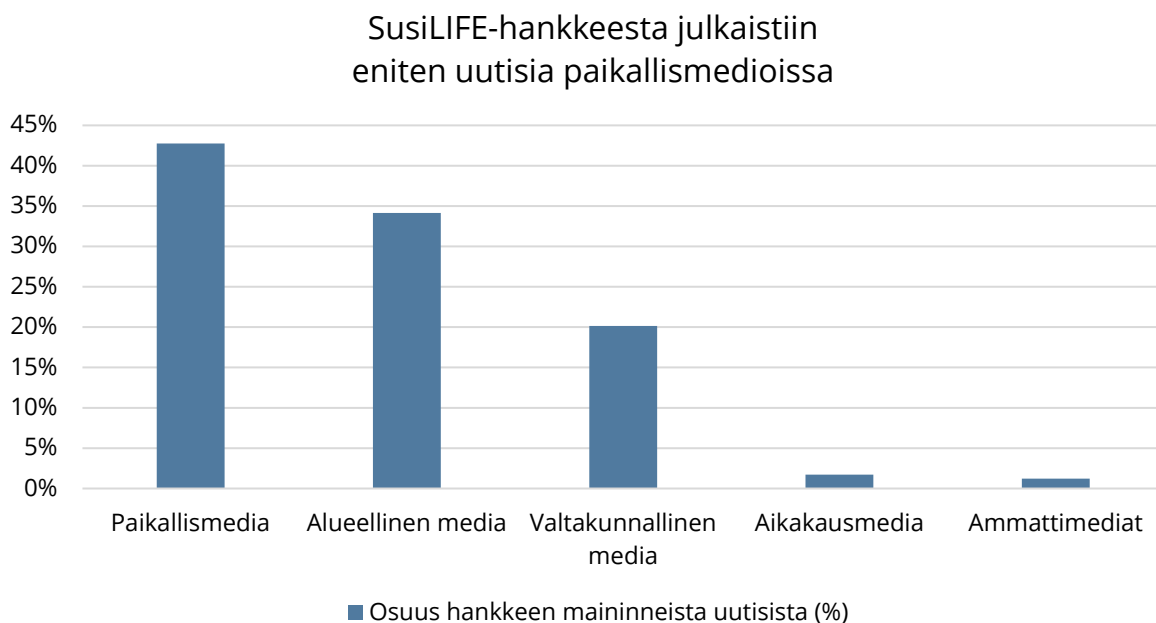

Kuva 1: Hankkeen nimen sisältävien uutisten määrä vuosittain.

Mediaseurannan eräs merkittävimmistä rajoituksista on se, että toimittajat eivät läheskään aina kirjoita artikkeliin hankkeen nimeä, vaikka kirjoittaisivat hankkeen teemoista, työstä tai asiantuntijoista. Hankkeen teemat ovat erittäin todennäköisesti saaneet laajempaa näkyvyyttä kuin mitä nimen esiintymistaajuus mediassa antaa ymmärtää. Lisäksi mediaseuranta ei kattanut kaikkia tiedotusvälineitä, ja esimerkiksi television ja radion sisällöt ovat jääneet seurannan ulkopuolelle.

Monissa uutisissa on käytetty hankkeessa tuotettua tietomateriaalia taustoituksena tai erillisessä tietolaatikossa. Esimerkiksi susihavaintoja koskevissa uutisissa on julkaistu tietolaatikko, jossa lähes sanasta sanaan toistetaan hankkeessa tuotetut ohjeet petohavainnon ilmoittamisesta. Vastaavasti metsästyskoiran ja suden kohtaamisen estämiseksi jaettu vinkkejä on hyödynnetty mediassa useina vuosina.

Yksittäisistä medioista eniten hankkeesta kirjoitti Maaseudun tulevaisuus (Retriever Oy:n mediaseurannan analyysi, kesäkuu 2023-maaliskuu 2025). Eniten hankkeesta kirjoitettiin paikallis- ja alueellisissa lehdissä (kuva 2). Niistä hanke sai eniten näkyvyyttä Varsinais-Suomessa, Pohjois-Savossa, Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Hanke sai niin kutsutuilla susialueilla vähiten medianäkyvyyttä Etelä-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla.

Kuva 2: Eri medioiden osuudet SusiLIFE-hankkeen maininneissa uutisissa kesäkuusta 2023 maaliskuuhun 2025. Lähde: Retriever Oy:n mediaseurannan työkalu

Hankkeen suomenkielisistä tiedotteista syntyi yhtä tiedotetta lukuun ottamatta aina useampia mediaosumia. Keskimäärin yhdestä tiedotteesta kirjoitettiin noin kymmenen (10) artikkelia.

Lähes kaikista tiedotteista julkaistiin myös ruotsinkielinen versio. Ruotsinkieliset tiedotteet menestyivät suomenkielisiä huonommin, ja mediaosumia tuli korkeintaan muutama tiedotetta kohti.

Tiedotteiden ohella artikkeleita syntyi hankkeen sosiaalisen median julkaisujen pohjalta², muun yhteistyön ohella³ tai niin, että toimittajat olivat suoraan yhteydessä hankkeen viestintään tai asiantuntijaan.

Hankkeen asiantuntijat ottivat toimittajia mukaan esimerkiksi maastoon tutustumaan susireviireihin, susien käytökseen, DNA-näytekeräykseen tai vahinkojen ennaltaehkäisyyn. Retkistä syntyi syvällisiä artikkeleita etenkin aikakauslehtiin ja ammattimediaan^{4 5}.

Hanke ja eritoten poliisin ja erätarkastajan partio saivat pohjoismaista medianäkyvyyttä vuoden 2024 alussa, kun Göteborgs Posten ja Polistidningen julkaisivat partion työstä artikkelit.

Hanke kirjoitti runsaasti artikkeleita Suomen riistakeskuksen julkaisemaan Metsästäjä-lehteen, joka tavoittaa yli 300 000 suomalaista metsästäjää. Lisäksi hanke joko tuotti itse artikkeleita tai oli haastateltavana Lammas & Vuohi -ammattilehdessä, Luonnonsuojelija-lehdessä ja Suomen Luonto -lehdessä. Hanke auttoi Susia ja ihmisiä -podcastin suunnittelussa⁶, ja oli mukana myös lapsille ja nuorille suunnatun Yle Mixin susijaksossa⁷.

2.1. Eniten näkyvyyttä saaneet hankkeen teemat

Hankkeen teemat saivat tasaisesti näkyvyyttä reilun viiden vuoden ajan. Hankeviestintä seurasi hanketta koskevaa uutisointia, ja vaikka susi ja rinnakkaiselo suden kanssa jakaa mielipiteitä ja herättää tunteita, medianäkyvyys oli pääosin neutraalia ja faktoihin keskittyvää.

Poliisin ja erätarkastajan partio

Poliisin ja erätarkastajan partio kiinnosti mediaa, sidosryhmiä ja kansalaisia. Kun hankkeen muita työpaketteja vielä käynnisteltiin, oli partion työ jo vauhdissa. Partion näkyvyydestä kertoo, että poronhoitoalueen eteläpuolella asuvasta aikuisväestöstä uskomattomat 21 prosenttia kertoo kuulleensa kyseisestä partiosta tai on nähnyt aiheesta uutisointia.⁸

Yleisön voimakkaasta kiinnostuksesta ja alun viestinnän painottumisesta partion työhön seurasi se, että erityisesti Itä-Suomessa oli alussa vaikeaa saada näkyvyyttä muulle työlle ja

² ["Lampaat ovat palanneet Mustasaaren Björköön saarelle, missä susi raateli viime kesänä 130 lammasta – nyt lampaiden GPS-pannat kertovat, jos susi hyökkää", Yle 22.6.2021 \(yle.fi\)](#)

³ ["Metsän uudet isännät", Yle 8.1.2022 \(yle.fi\)](#), syntyi yhteistyöstä Hyvin Sanottu -hankkeen kanssa.

⁴ ["Reportaasi: Susihavainnot veivät petojen jäljille – Vietimme yön susien reviirillä Köyliössä", Seura 2.2.2023 \(seura.fi\)](#)

⁵ ["Susien höyryävillä jäljillä", Helsingin Sanomat 29.1.2023 \(hs.fi\)](#)

⁶ [Susia ja ihmisiä -podcast \(yle.fi\)](#)

⁷ ["Vaeltavat SUDET – Miksi susi tulee PIHAAN?! 21.4.2021 \(yle.fi\)](#)

⁸ Pellikka, J. & Ala-Kurikka, I. 2024. Kansalaiset ja susi. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 96/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 49 s. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-989-5>

väärinkäsitys miljoonarahoituksesta pelkästään erävalvonnan partiolle oli hankala kitkettävä. Erävalvonta yhdistettynä nimenomaan susien laittoman tappamisen ennalta estämiseen, paljastamiseen ja tutkintaan aiheutti vastustusta ja huhuja. Negatiivisin hankkeen saama julkisuus liittyykin muun muassa kanteluihin oikeusasiamiehelle partion tai poliisilaitoksen toiminnasta, vaikka oikeusasiamies ei lopulta löytänyt partion toiminnasta huomautettavaa.

Myös media kiinnostui keskustelusta SusiLIFE-partion ympärillä, ja toimittajat kirjoittivat partion kohtaamasta vastustuksesta useasti.^{9 10 11}

Julkisuus henkilöityi voimakkaasti partion poliisiin ja erätarkastajaan. Julkisuus toi partion työtä tunnetuksi ja on osaltaan ollut auttamassa siinä, että partio pystyi tehokkaasti verkostoitumaan paikallisten toimijoiden kanssa ja sai runsaasti yhteydenottoja ja vihjeitä erävalvontaa tukemaan.¹² Toisaalta julkisuus kuormitti ja altisti työntekijät häirinnälle ja epäasialliselle käytökselle.

Partio sai myös positiivista julkisuutta.¹³

Vahinkojen ennaltaehkäisy

48 prosenttia poronhoitoalueen eteläpuolen aikuisväestöstä kertoo kuulleensa kotieläinten suojauskeinoista suurpetoja vastaan viimeisen viiden vuoden aikana.¹⁴ SusiLIFE-hankkeen viestinnässä nostettiin esiin petoaitojen soveltuvuutta ja tehoa laitumien suojaamisessa, mutta myös muistutettiin petoaitoihin liittyvistä tosiasioista: niiden pystyttäminen ja erityisesti ylläpito vaatii tilalliselta panostusta, eivätkä petoaidat sovellu kaikille tiloille ja laitumille. Lisäksi hanke esitteli karkotinlaitteiden sekä valvonta- että riistakameroiden mahdollisuuksia kotieläinten suojaamisessa.

Petoaidoista käytiin loppukesästä 2023 kiivasta keskustelua. Tohmajärvellä sattui tuolloin lammasvahinko, jossa susilauma oli päässyt toimivasta petoaidasta sisään. Kyseinen tapaus herätti huolta kotieläintilallisissa ja maatalouden etujärjestö tuomitsivat julkisuudessa petoaidat tehottomiksi. Hanke otti kantaa keskusteluun julkaisemalla yleisönosastokirjoituksen Maaseudun Tulevaisuudessa 5.9.2023: ”Lukijalta: Petoaita ei ole idioottivarma suojauskeino, mutta ilman sitä lammaslaidunnus olisi monella alueella mahdotonta”.¹⁵

⁹ [”Kommentti: Yksi sudentappo – paljon vai vähän? Susipartion ympärillä kiehuu jännite kuin lännenelokuvassa”, MTV3 17.5.2020 \(mtvuutiset.fi\)](#)

¹⁰ [”Susipartio saa edelleen paikallisilta vihaa niskaansa – turistimetsästäjien suhtautuminen on asiallisempaa”, Yle 30.3.2023 \(yle.fi\)](#)

¹¹ [””Kaikki ei meistä tykkää” – SusiLife-hankkeen eräpartioon suhtaudutaan pääosin asiallisesti, poikkeuksiakin mahtuu mukaan”, Maaseudun tulevaisuus 31.3.2023 \(maaseuduntulevaisuus.fi\)](#)

¹² [Eräpartion toimintakertomus 2019–2024](#)

¹³ [”Konflikteja vähentävä susipartio auttaa ihmisiä ja susia: ”Moni täällä syrjäseudulla tuntee tulleen unohdetuksi”, Apu 16.3.2021 \(apu.fi\)](#)

¹⁴ Pellikka, J. & Ala-Kurikka, I. 2024. Kansalaiset ja susi. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 96/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 49 s. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-989-5>

¹⁵ [”Lukijalta: Petoaita ei ole idioottivarma suojauskeino, mutta ilman sitä lammaslaidunnus olisi monella alueella mahdotonta” \(maaseuduntulevaisuus.fi\)](#)

Metsästyskoirien suojauksen osalta hanke kokosi neuvoja koiran ja suden kohtaamisen ennalta estämiseksi ja viesti aiheesta joka syksy. Vuonna 2024 käynnistyi metsästyskoirien susisuojaaliivien testaus, joka sai paljon neutraalia ja varovaisen positiivista näkyvyyttä. Metsästyskoirien suojaliivejä testanneet antoivat toiveikkaita lausuntoja liivien tehosta ja soveltuvuudesta suomalaiseen maastoon.¹⁶

Hankkeesta julkaistiin useita myönteisiä artikkeleita, joissa esimerkiksi kotieläintilallinen kertoo hankkeesta saamastaan avusta ja uusista keinoista kotieläinten suojaamiseen.¹⁷

Suden DNA-näytekeräys

Näytekeräys oli yksi eniten näkyvyyttä saaneista SusiLIFE-hankkeen teemoista. Viestintä vapaaehtoisverkostosta, DNA-analyysistä ja DNA-näytteistä saaduista tuloksista oli merkittävässä osassa siinä, että näytekeräys onnistuttiin laajentamaan lähes kaikille vakituisille susireviireille.

DNA-näytekeräyksen näkyvyys oli neutraalia tai myönteistä, ja ajoittain toimittajat suorastaan kannustivat osallistumaan talkootyöhön.¹⁸ Osa vapaaehtoisista kertoi omilla kasvoillaan mediassa DNA-näytekeräyksestä ja sen merkityksestä oman alueen susitiedon karttumiselle.¹⁹

Hankkeen aikana DNA-tuloksista julkaistiin koosteet reviireittäin. Kyseisistä koosteista tehtiin vuosittain tiedote, joka lähetettiin kohdennetusti susireviirialueiden paikallis- ja aluemedioiden toimituksiin. Kyseiset tiedotteet olivat hankkeen menestyneimpiä, ja toimittajat pystyivät kirjoittamaan uutisen levikkialueen susireviireistä, niitä asuttavista yksilöistä ja susien alkuperästä.

3. Tulokset: Toimittajien näkemykset SusiLIFE-hankkeen mediaviestinnästä ja susikeskustelusta mediassa

3.1. SusiLIFE-hankkeen tunnettuus toimittajien keskuudessa

Haastatteluihin kutsutut toimittajat olivat joko osallistuneet hankkeen mediatilaisuuksiin tai olleet muutoin hankkeen viestinnän kanssa tekemisissä. Siksi toimittajat olivat kohtalaisen hyvin perillä SusiLIFE-hankkeesta. Useimmat olivat seuranneet hanketta ja sen tiedotteita, mutta osa koki, että hanke voisi olla tutumpikin.

¹⁶ ["Metsästyskoiran omistaja otti piikkiliivit koekäyttöön: "Kun susi tuohon iskee, niin aika kipeästi käy hampaisiin", Yle 29.8.2024 \(yle.fi\)](#)

¹⁷ ["Petovahinkojen ennaltaehkäisyä: Vasikat viiden virtalangan taakse", Pielavesi-Keitele 7.9.2021 \(pielavesi-keitele.fi\)](#)

¹⁸ ["Pääkirjoitus: Suden kakan keruu tärkeää vapaaehtoistyötä", Kainuun Sanomat 31.3.2023 \(kainuunsanomat.fi\)](#)

¹⁹ ["Kannuslainen Juha Landin ei pelkää sutta: "Lopetetaan riitely ja puhutaan asiaa" – Katso kartalta Keski-Pohjanmaan susihavainnot ja reviirit", Keskipohjanmaa 29.2.2024 \(keskipohjanmaa.fi\)](#)

Erityisen tuttuina teemoina haastateltavat mainitsivat poliisin ja erätarkastajan partion, metsästyskoirien susisuojaaliivit ja suden DNA-näytekeräyksen. Myös kotieläinten suojaus ja sen osalta petoaidat ja karkotinlaitteet mainittiin.

3.2. Kokemukset SusiLIFE-hankkeen järjestämisestä mediatilaisuuksista

Haastatellut toimittajat olivat olleet etätilaisuuksien lisäksi paikalla jossain seuraavista tilaisuuksista: Ruunaan tilaisuus 2021, Laitilan tilaisuus 2023 ja Siilinjärven tilaisuus 2024. Yksi toimittajista ei ollut osallistunut yhteenkään hankkeen järjestämään tilaisuuteen. Yksi toimittajista oli osallistunut mediatilaisuuksiin vain etäyhteydellä.

Tilaisuuksiin osallistuneet haastateltavat kertoivat kokeneensa tilaisuudet hyödyllisiksi. Mediatilaisuuksiin osallistuneita toimittajia pyydettiin arvioimaan tilaisuuksien hyödyllisyyttä asteikolla 0-5 (0 = ei lainkaan hyödyllinen, 5 = erittäin hyödyllinen). Annetut arvostamat vaihtelivat välillä 3–5, keskiarvo oli 4,4. Koska mediatilaisuuksista ei järjestelmällisesti pyydetty palautetta kaikilta osallistuneilta, ei haastatteluiden perusteella voida päätellä yleisesti tilaisuuksien onnistumista.

Kasvokkaisissa mediatilaisuuksissa arvostettiin erityisesti verkostoitumista. Tilaisuudet tarjosivat mahdollisuuden tavata eri osapuolia ja luoda kontakteja.

Tilaisuudet nähtiin hyödyllisiksi myös uusien näkökulmien ja taustatiedon hankintaan. Esimerkiksi Laitilan tilaisuudessa kuultua kaupungin sivistystoimen edustajan puheenvuoroa pidettiin kiinnostavana näkökulmana susikyyteihin liittyen. Mediatilaisuuksien ohjelmaa pidettiin monipuolisena, ja tilaisuuksiin osallistuneet toimittajat kertoivat kirjoittaneensa artikkeleita tilaisuuksien pohjalta.

”Susiin liittyen ennen kaikkea verkostoitumisen kannalta nää tilaisuudet on todella arvokkaita. Sehän on se teidän pyrkimyskin yhteensovittaa intressejä ja kuulla eri osapuolia. Musta se on hirveän hyvä lähtökohta.”

- Haastateltu toimittaja

Kehitysehdotuksiksi esitettiin tiivistelmiä puhujien aiheista sekä ennakolta valmisteltua faktapohjaista dataa ilmiöiden taustoittamiseen. Esimerkiksi kun puhutaan kotieläinten suojaamisesta ja käytännön ratkaisuista, olisi tärkeää tarjota toimittajille päivitetty ja ajankohtaiset tilastot kotieläinvahinkojen määristä ja korvaussummista.

Toimittajilta kysyttiin, kummat ovat mieluisampia: mediatilaisuudet etänä vai kasvokkain. Suurin osa kertoi suosivansa kasvokkaisia tilaisuuksia, mikäli tilaisuus ei vaatinut pitkää matkustamista ja ohjelmassa oli ajankohtaisia, uutisoitavia teemoja. Kasvokkaisissa tilaisuuksissa arvostettiin henkilökohtaista vuorovaikutusta esimerkiksi haastateltavien asiantuntijoiden kanssa. Televisio- ja radiouutisiin keskittyvät toimittajat arvostivat mahdollisuutta kuvata ja äänittää paikan päällä.

Kasvokkaisille ja etätilaisuuksille on toki molemmille aikansa ja paikkansa. Etätilaisuudet olivat hyödyllisiä erityisesti isoimmista kaupungeista kaukana asuvien toimittajien mielestä.

Useat toimitukset ovat kiristäneet linjauksiaan matkustamisen suhteen. Yksi toimittajista kertoi, että hänen edustamansa media suhtautuu ”nihkeästi” toimittajien yhteisiin kenttämatkoihin, koska useiden toimittajien läsnäolo luo tilaisuudesta syntyvien artikkelien välille kilpailua.

3.3. Toimittajien kokemat muut hyödyt hankkeesta

Toimittajilta kysyttiin, ovatko he kokeneet mediatilaisuuksien ohella SusiLIFE-hankkeesta muuta hyötyä työssään. Useimmat haastateltavat raportoivat erilaisia hyötyjä ja olivat tyytyväisiä hankkeen mediaviestintään. Hankkeen koettiin pitäneen toimittajat ajan tasalla suteen liittyvistä aiheista, ja moni haastateltava kertoi seuranneensa hankkeen viestintäkanavia ja hyödyntäneensä verkkosivuilta löytyvää tietoa esimerkiksi juttuja taustoittaessaan.

”No lähinnä se, että [hanke] on pitänyt ajan tasalla, vaikka en kaikesta suinkaan ole juttuja tehnyt. Mutta se, että on ollut monipuolista tiedotusta, joka on pitänyt toimittajan ajan tasalla, se on arvo sinänsä.”

- Haastateltu toimittaja

Kaksi haastateltavista oli epävarmoja hankkeen tuomista hyödyistä mediatilaisuuksien ulkopuolella, eivätkä he osanneet nimetä konkreettisia esimerkkejä.

”No joo, mä verkkosivuilla oon vieraillut kyllä. -- Mulla on verkosto syntynyt jo ennen SusiLIFE-hanketta, että mä soitan niille ihmisille, joista mä tiedän, että ne jotakin tietää.”

- Haastateltu toimittaja

Haastatteluissa toivottiin, että tiedottaminen jatkuu samalla tasolla hankkeen päättymisenkin jälkeen. Hankkeen mediaviestinnästä nostettiin esiin arvostettuina puolina neutraalin lähestymistavan ja faktatiedon välittämisen.

Useat hankkeen asiantuntijat mainittiin helposti tavoitettaviksi, avuliaksi ja selväsanaisiksi haastateltaviksi. Myös viestintäkoordinaattorin kerrottiin toimineen apuna haastateltavien ja vastausten etsimisessä toimittajille.

”Kyllä mä teidät hyödyllisinä koen ja sen asiantuntemuksen ja verkostot. Varmaan ottaisinkin aika herkästi teihin yhteyden, jos pitäisi tavoittaa tilallisia, jotka on rakentaneet petoaitoja. Ja mä ajattelen, että tieto teidän olemassaolosta on jo itsessään hyödyllinen. Tietää, että tuolla on se taho, jonka puoleen kääntyä, jotta pääsee taas eteenpäin. Hankkeesta saa haastateltavia ja tietoa.”

- Haastateltu toimittaja

”No sähän oot [viestintävastaavana] ollut ihan kullanarvoinen mulle, että sä oot aina vastannu mun tyhmiin kysymyksiin, joihin yrittänyt saada vastauksia. Muuten välillä tuntuu olevan vaikea saada kiinni ketään, tai on jotain aina kiirettä ja kaikkea.”

- Haastateltu toimittaja

Asiantuntijoiden tavoitavuudessa oli kuitenkin monen mielestä eroja organisaatioiden välillä, ja useampi mainitsi etenkin Luonnonvarakeskuksen tutkijat hankaliksi tavoitettaviksi. Tutkijoiden vastauksissa koettiin kestävän turhan pitkään, ja vastaukset itsessään olivat joskus liian monimutkaisia ja pitkiä toimittajan hyödynnettäväksi.

Useampi toimittajista kertoi hankkeen auttaneen haastateltavan löytämisessä, oli kyse sitten asiantuntijasta tai lampurista. Yksi toimittajista kertoi, että monimutkaisessa aiheessa etenkin aiheeseen perehtymättömän toimittajan voi olla vaikeaa löytää artikkeliin oikeita haastateltavia. Esimerkiksi toimittajan voi olla vaikea hahmottaa, pitäisikö uutiseen tavoittaa kommentoimaan riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikkö, alueellinen riistapäällikkö vai riistanhoitoyhdistyksen edustaja. Haastateltavan mukaan tällaisissa tilanteissa ”Susilife on tarjonnut vaihtoehdon päästä raiteille ja reitille” eli auttaa haastateltavan valinnassa.

”Toimittajana oon monta kertaa miettinyt sitä, että kun te olette niin... suusäkkiä. -- Neutraliteetti on teille niin keskeinen arvo ja työkalu, että toimittaja ei oikein saa semmoista herkkua tiristettyä. Siksi mä enemmänkin pidän teitä hankkeen väkeä semmoisena välikappaleena. Tavallaan, että teidän kautta ja teidän tiedolla pääsee kiinni niihin ilmiöihin ja ihmisiin ja asiantuntijoihin, joita kulloinkin jutunteossa tarvitaan.”

- Haastateltu toimittaja

Vaikka haastateltavan etsiminen on hyvä tapa palvella mediaa, yksi haastatelluista näkee asiassa myös negatiivisen kääntöpuolen:

”Sitä voi ajatella niin päin ei-hyvä-asiana journalismin kannalta, koska sehän on sitten teidän kädessä, kenelle ohjaatte. Jos toimittajalla ei ole mitään käsitystä, niin silloin on parempi, että lähtee [liikkeelle] raiteilla olevasta vaihtoehdosta. Mutta jääkö pintapuoliseksi se tarkastelu, jos toimittajalla ei ole kykyä, ymmärrystä tai käsitystä asioista? -- Kunnianhimoisemman journalismin tavoite voisi olla, että niitä väyliä ja kanavia ja ihmisiä osattaisiin etsiä.”

- Haastateltu toimittaja

Toimittajien esittämät kehitysehdotukset ja toiveet

Haastatteluissa toimittajia pyydettiin antamaan kehitysehdotuksia sekä hankkeen mediaviestintään että toiveita ja palautetta hanketta toteuttaville organisaatioille.

- Etukäteen tulevista julkaisuista ja tapahtumista vinkkaaminen.
- Eri osapuolten yhteen kokoaminen ja keskusteluttaminen, jotta ymmärtäisimme toisiamme paremmin.
- Faktatiedon välittämisen jatkaminen.
- Tulevilla Riistapäivillä tulisi ottaa media paremmin huomioon kuin tammikuun 2025 tapahtumassa.
- Riistakeskuksen viestintä voisi helpottaa oikean asiantuntijan löytymistä ohjaamalla mediaa paremmin verkkosivuilla.
- Luonnonvarakeskuksen tutkijoiden tavoitettavuutta tulisi parantaa. Tällä hetkellä vastauksia on vaikeaa saada, ja niissä kestää toimittajan näkökulmasta liian pitkään. Välillä vastaukset ovat median käyttöön liian pitkiä ja vaikeaselkoisia.
- Sudesta voisi koota ajankohtaista Kysymyksiä & Vastauksia -aineistoa toimittajien käyttöön.

Kehitysehdotukset mediatilaisuuksiin:

- Saatavilla oleva faktapohjainen aineisto ja tilastot valmiiksi tarjolle esimerkiksi erilliseen dokumenttiin.
- Tiivistelmä puheenvuorojen sisällöstä ja puhujien yhteystiedoista jaettavaksi osallistujille.
- Mahdollisuus haastatella puhujia heti puheenvuoron päätyttyä; näin tilaisuudesta voi lähteä, kun itseä kiinnostava osio päättyy.

3.4. SusiLIFE-hankkeen vaikutukset julkiseen mediakeskusteluun susista

Toimittajat arvioivat, että SusiLIFE-hankkeella on ollut kohtalainen vaikutus mediassa käytävään keskusteluun susista. Toimittajia pyydettiin arvioimaan vaikutusta asteikolla 0-5 (0 = ei lainkaan vaikutusta, 5 = merkittävä vaikutus). Kaksi toimittajista ei osannut antaa arvosanaa, muut annetut arvosanat vaihtelivat 2,5–4 välillä (keskiarvo 3,3).

Haastateltavista useat kokivat, että hanke ja hankkeen viestintä oli monipuolistanut ja moniarvoistanut susikeskustelua sekä tuonut esiin uusia näkökulmia. Eräs haastateltavista kuvaili hankkeen roolia herättelijänä:

”Varmasti on [ollut vaikutusta]. Ainakin herättelijänä nostamaan teemoja pinnalle. -- Ainakin täällä meillä päin se julkinen näkökulma on, että susia on liikaa ja niistä pitää päästä eroon. Siihen on tullut vaihtelua. Edes harkitaan ja mietitään muita vaihtoehtoja kuin ampuminen ja tappaminen. Kai se on eteenpäin menemistä.”

- Haastateltu toimittaja

Yksi haastateltavista kuvaili hankkeen asiantuntijoiden ja viestinnän olleen vastakkainasetteluun ajautuneessa susikeskustelussa neutraalisti keskellä, vaikka etenkin hankkeen alkuvaiheessa saatu rahoitus tulkittiin pelkästään suden suojelua edistäväksi. Haastateltava olisi toivonut hankkeelta vieläkin vahvempaa otetta ”valtakunnansovittelijana”.

Toimittajat arvelivat SusiLIFE-hankkeen rauhoittaneen susikeskustelua rakentamalla yhteistyötä ja esittämällä uusia ratkaisuideoita. Eräs toimittajista luonnehti SusiLIFE-hankkeesta ja sen asiantuntijoista tulleen ikään kuin uusi ”hahmo” mediakeskustelun kentälle.

”Itse kyllä näen sen, että ilman tätä hanketta [mediakeskustelu] olisi ollut paljon, paljon repivämpää. Kuitenkin hankkeen myötä tuli yritystä ratkaista asiaa tai tuoda asiaan jotain tolkkua.”

- Haastateltu toimittaja

”Onhan [hankkeella] varmaan ollut iso vaikutus ainakin niiden parissa, jotka on asiasta jotenkin kiinnostuneita. En usko, että kukaan susista vähäänkään välittävä olisi pystynyt välttymään SusiLIFE-hankkeen tuloksilta ja muilta. Onhan se varmasti tuonut semmoista uutta näkökulmaakin, -- tuskin olisi muuten noussut keskusteluun jotkut susiliivit ever.”

- Haastateltu toimittaja

3.5. Mediakeskustelu susista

Toimittajilta kysyttiin myös luonnehdintaa tämän hetken susikeskustelusta mediassa yleisesti. Tarkentavina kysymyksinä toimittajia pyydettiin kertomaan, mitkä teemat mediassa korostuvat ja mille teemoille he toivoisivat nykyistä enemmän näkyvyyttä.

Toistuviksi teemoiksi nähtiin kotieläin- ja koiravahingot, susihavainnot ja susien vaikutus maaseudulla asuvien elämään. Eräs toimittaja kritisoi ammattikuntaansa siitä, että epäilty susihavainto on edelleen monessa lehdessä uutinen.

”Mun mielestä ei ole mikään uutinen, jos metsässä näkyy eläimiä Suomessa. -- Yksinkertaisesti on vähän naurettavaa, että kun etäisesti nähdään joku elukka, josta ei ole saatu selvääkään, niin susihavaintona uutisoidaan, vaikka siellä on ollut lehmä, hirvi tai kauris tai mikä tahansa. Jonninjoutavaa vauhkoilua. Tässä voisi mediakin pikkuisen itseensä.”

- Haastateltu toimittaja

Moni toimittajista oli kiinnittänyt huomiota Metsästäjäliiton syksyn 2024 kampanjointiin susien metsästyksen puolesta. Viime vuosina nousseina teemoina mainittiin koiravahinkojen lisäksi susien laiton tappaminen ja koirasudet.

Toimittajista osa toivoi tiedotusvälineisiin analyysiä tämänhetkisistä poliittisista muutoksista suden ja muiden suurpetojen ympärillä. Susivahingot ja -havainnot nähtiin helppoina uutisoitavina, kun taas esimerkiksi EU:n luontodirektiiviin liittyvät prosessit koettiin vaikeaselkoisiksi. Vaikeaselkoisuuden vuoksi asia ei saa niin paljon medianäkyvyyttä, mitä se tarvitsisi, jotta Suomessa voitaisiin ymmärtää käynnissä olevat prosessit ja niiden mahdolliset vaikutukset.

”EU-lainsäädäntöön ja suojelustatuksen purkamiseen liittyvät pyrkimykset kaipaivat mun mielestä huomattavasti enemmän tilaa mediassa. Susiuutisointi on yksipuolista, helppoa ja laiskaa. Edelleen susihavainnot voi olla uutisia: susi jolkotteli auton edessä ja lukijan kuva. Musta me mennään huonoon suuntaan.”

- Haastateltu toimittaja

Moni toimittajista korosti, että susiin liittyvät uutiset toistavat edelleen vastakkainasettelua luonnonsuojelijoiden ja metsästäjien välillä. Kaupunkilaisten ja maaseudulla asuvien näkemysten nähtiin eroavan keskenään etenkin mediassa, vaikka todellisuudessa erot mielipiteissä eivät olisi suuria tai mustavalkoisia. Useat toimittajista toivat esiin vaikeuden löytää tasapainoisesti eri näkökulmia edustavia haastateltavia.

”Haastateltavan valinnalla on erittäin suuri merkitys. Vahinkotapauksissa on viljelijöitä, jotka eivät halua tulla kasvoillaan esille, ja sitten taas toiset suorastaan tyrkyttäytyy. -- Silloin on yleensä joku tavoite saada viestintää tiettyyn suuntaan. – Hyviä, raflaavia juttujahan saisi sillä, että ottaisi näitä haastateltavaksi, mutta se ei ehkä palvele katsojia. Se on yksipuolista. Aina pitäisi saada samaan juttuun molemmat osapuolet tai molemmat näkemykset, ja katsoja muodostaa oman mielipiteensä.”

- Haastateltu toimittaja

”Se on median itseensä mentävä, että onko meidän itse tarpeen lietsoa vastakkainasettelua koko ajan. Suurin osa ihmisistä on täysin välinpitämättömiä ja neutraaleja. Eihän tää asia hetkauta suurinta osaa ihmisiä mitenkään. – Mutta nykyään harvemmin löytyy haastateltavaksi susien puolustajia. Varsinkin

luonnonsuojelupuoli, he mieluummin nimettömänä kertoo asioitaan, jos he asuu siellä tietyllä alueella. Järjestöt erikseen, mutta ihan siis asukkaista.”

- Haastateltu toimittaja

Eräs toimittaja pohti, milloin matkailuelinkeinon äärellä aletaan käydä keskustelua poronhoidon vaikutuksista luonnon monimuotoisuuteen Lapissa. Osa toivoi enemmän mediakeskustelua suden roolista luonnosta, mutta totesi aiheesta olevan vaikea sovittaa uutiskriteereihin käypää artikkelia.

Erillisenä kysymyksenä osalta toimittajista tiedusteltiin heidän saamaansa palautetta susiaiheisista artikkeleista. Kiinnostavasti vastauksissa oli suuria eroja. Suurin osa toimittajista kertoi, ettei saa ollenkaan palautetta lukijoilta, mutta yksittäiset toimittajat kertoivat saavansa paljon palautetta. Haastatteluiden pohjalta vaikuttaa siltä, että etenkin suden suojelusta myönteisesti kirjoitetut artikkelit kirjoittavat kriittistä ja jopa häiritsevääkin palautetta.

4. Johtopäätökset

SusiLIFE-hankkeelle, sen teemoille ja työlle ei ole ollut vaikeaa saada näkyvyyttä. Näkyvyyden haalinnan sijaan mediaviestinnässä on ollut usein kyse näkyvyyden hallinnasta. Saavutettiinhan hankkeen mediaviestinnän tavoitteet?

Hankkeen tavoite oli tuoda julkiseen keskusteluun susista tutkittua tietoa, monipuolisia näkökulmia ja uusia ääniä keskusteluun susista. Niin valtakunnallista kuin paikallistakin mediaa tiedotettiin säännöllisesti hankkeen etenemisestä ja tuloksista, ja tiedotteista syntyi erinomainen määrä uutisia.

Määrällisesti eniten hankkeesta uutisoitiin paikallis- ja alueellisissa medioissa. Koska ihmisen ja suden rinnakkaiselo on hyvin pitkälti paikallinen haaste, oli keskittyminen paikallistasoon strategisesti tavoiteltua, toki valtakunnallisia medioita unohtamatta.

Valitettavasti ruotsinkieliset tiedotteet eivät olleet yhtä menestyneitä kuin suomenkieliset. Lisäksi hanke sai heikosti näkyvyyttä Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnissa. Ruotsinkielisen viestinnän olisi tullut olla räätälöidämpää nimenomaan ruotsinkielisiä alueita koskevaksi, eikä niin, että viestintä painottui vain suomenkielisten tiedotteiden kääntämiseen ruotsiksi.

Mediatilaisuudet tavoittivat laajan joukon toimittajia eri puolilta Suomea, ja tilaisuudet olivat onnistuneita erityisesti verkostoitumisen ja kiireettömän tiedonvaihdon näkökulmasta. Tilaisuudet olivat pidettyjä, mutta parannettavaa löytyy aina. Kasvokkaisille tilaisuuksille on edelleen kysyntää.

Hankkeen teemoista mediaa selkeästi kiinnostavimmat olivat poliisin ja erätarkastajan partio, suden DNA-näytekeräys ja vahinkojen ennaltaehkäisy. Lienee luontevaa, etteivät mallinnustyökalut, petoyhdyshenkilöverkoston ja reviiriyhteistyöryhmien kehittäminen saaneet yhtä paljon näkyvyyttä mediassa. Silti jälkiviisaana hankkeen alussa olisi ollut tärkeää

tasapainottaa viestintää ja tuoda kaikkia teemoja esiin yhtenä rintamana. Näin eräpartion työ ei välttämättä olisi saanut niin suurta painoarvoa alusta alkaen.

SusiLIFE-hankkeen tarjoamilla lisäresursseilla riistahallinnon väellä oli aiempaa paremmat mahdollisuudet tarttua uusiin ideoihin ja yhteistyöehdotuksiin myös toimittajilta. Yhteiset retket toimittajan kanssa maastoon poiki syvällisiä ja aihetta monipuolisesti esitteleviä juttuja. Tilaisuuksiin tартtuminen synnytti myös monta kiinnostavaa lopputulosta, kuten podcast-sarjan. Lisäksi kokopäiväinen viestintävastaava kevensi asiantuntijoiden työtaakkaa auttamalla yhteydenpidossa toimittajiin ja kysymyksiin vastaamisessa.

Haastatellut toimittajat näkivät SusiLIFE-hankkeen tarjonnan tietoa, moniarvoisia ja eri intressejä yhteensovittavia näkökulmia, uusia haastateltavia, kohtaamispaikkoja ja konkreettisia ratkaisuehdotuksia viheliäisiin ongelmiin. Hankkeen vaikutus mediakeskusteluun sudesta oli monen haastateltavan mielestä selvää. Vaikeampaa on kuitenkin arvioida, onko hankkeen tarjoamilla näkökulmilla ollut vaikutusta paikallistasolla keskusteluun susista. Todennäköisesti ei suuresti, sillä susi on edelleen tunteita herättävä aihe, ja vastakkainasettelu eri intressiryhmien välillä on voimissaan. Osan haastateltujen mielestä hanke on kuitenkin onnistunut rauhoittamaan vellovaa keskustelua.

4.1. Suositukset

Riistahallinnon vahvaa yhteistyötä myös mediaviestinnässä kannattaa jatkaa. Yhteisten asioiden äärellä on tärkeää myös koordinoida viestintää median suuntaan, jotta viestit ovat yhteiset. Myös mediatilaisuuksien järjestämisessä hyödytään merkittävästi siitä, että riistahallinto tekee yhteistyötä.

- Mediatilaisuuksia kannattaa järjestää jatkossakin sudesta ja muista suurpedoista.
- Maastoretket toimittajan kanssa ovat hyvä tapa tuoda esiin syventävää taustatietoa, mitä ei hektiseen uutistoimitukseen mahdu.
- Susikeskustelu mediassa hyötyisi sovittelujournalismin periaatteista.
- Mediassa esiintyvien asiantuntijoiden on tärkeää saada mediakoulutusta, työnohjausta ja mahdollisesti myös työsuojelua, mikäli julkisuus synnyttää häiritseviä yhteydenottoja. Asiantuntijoiden tukena tulee olla aiheeseen perehtyneitä viestijöitä eri organisaatioissa, jotka pystyvät auttamaan esimerkiksi haastatteluun valmistautumisessa tai kriisiviestinnässä.
- Ruotsinkielisillä alueilla elää iso osa Suomen susikannasta. Ruotsinkieliseen mediaviestintään tulee panostaa enemmän.
- Alueellisen ja paikallisen viestinnän vahvistaminen on tärkeää. Eri alueiden tilanteet susien kanssa poikkeavat toisistaan.
- Tiedottamisen ajankohtaisuutta tulee kehittää edelleen, jotta uutisiin pystytään reagoimaan nopeasti.

Liite 1: Haastattelukysymykset toimittajille

1. Oletko osallistunut SusiLIFE-hankkeen mediatilaisuuksiin? Jos kyllä, niin mihin niistä muistat osallistuneesi?
2. Tilaisuuksiin osallistuneille: Oletko kokenut SusiLIFE-hankkeen tilaisuudet hyödyllisiksi toimittajan työssäsi? Asteikko 0 = en lainkaan hyödyllisiksi, 5 = erittäin hyödyllisiksi
3. Antaisitko palautetta tilaisuudesta/tilaisuuksista: Mikä oli erityisen hyödyllistä? Missä meillä on kehitettävää?
4. Kummat ovat sinulle mieltä: mediatilaisuudet etänä vai kasvokkain?
5. Kuinka tuttu oman arviosi mukaan SusiLIFE-hanke sinulle on?
6. Oletko kokenut SusiLIFE-hankkeesta hyötyä toimittajan työssäsi (pois lukien edellä käsitellyt mediatilaisuudet)?
7. Onko mielestäsi SusiLIFE-hankkeella ollut vaikutus julkiseen mediakeskusteluun susista? Jos kyllä, kuinka suuri? Asteikko: 0 = ei lainkaan vaikutusta, 5 = merkittävä vaikutus. Perustele.
8. Haluatko antaa muuta palautetta SusiLIFE-hankkeen mediaviestinnälle ja asiantuntijoille? Otamme mielellämme vastaan toiveita siitä, miten hankkeen toteuttajat voisivat jatkossa kehittää susiin liittyvää mediaviestintäänsä.
9. Miten luonnehtisit tällä hetkellä susikeskustelua mediassa?